

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL I. D. SKUNDO**

2020 m. rugpjūčio 14 d. Nr. S-145 (7-133/2020)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narės, pavaduojančios Komisijos pirmininką Rasos Stravinskaitės (pranešėja), narių Evaldo Raistensio, Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo I. D. (toliau – Pareiškėja) 2020-06-17 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2020-06-08 sprendimo grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-253008 (toliau – Sprendimas). Inspekcijos atstovas E. E. Komisijos 2020-08-04 posėdyje nuotoliniu būdu dalyvavo, Pareiškėja nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėja 2020-06-17 skunde nurodo 2020 m. gegužės mėn. prisijungusi prie Inspekcijos portalo „Mano VMI“ ir sužinojusi apie turimą 278,80 Eur privalomojo sveikatos draudimo įmokų (toliau – PSD įmokos) permoką.

Atsižvelgdama į tai, kad permokos buvo susidariusios 2015 m., o Inspekcijos portale „Mano VMI“ buvo nurodyta, kad „<...> mokesčio permoka gali būti grąžinta (įskaityta), jeigu ji susidarė ne anksčiau kaip per einamuosius ir prieš juos einančius 5 kalendorinius metus <...>“, Pareiškėja teigia 2020-05-12 pateikusi prašymą grąžinti 278,80 Eur permoką.

2020-05-13 Inspekcijos portale „Mano VMI“ buvo gautas pranešimas Nr. (17.17-40) RES-72382 „Dėl papildomų dokumentų / duomenų pateikimo“, kuriame Inspekcija paprašė pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad iki 2019-12-31 buvo žinoma ir siekiama susigrąžinti prašyme FR0781 nurodytą permoką. Pranešime Inspekcija papildomai informavo, kad nepateikus dokumentų per nurodytą terminą, Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186 patvirtintų Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų gražinimo (įskaitymo) taisyklių (toliau – Taisyklės) nustatyta tvarka bus priimtas sprendimas negrąžinti (neįskaityti) mokesčio permokos (skirtumo).

Pasak skundo, gavusi nurodytą pranešimą Pareiškėja susisiekė su jį surašiusia specialiste, kuri nurodė, kad šiuo atveju buvo praleistas terminas susigrąžinti mokesčio permoką. 2020-05-18 Pareiškėja pateikė papildomus dokumentus: „Mano VMI“ nurodytas permokas kartu su „Mano VMI“ paskyroje esančia informacija, kad „<...> mokesčio permoka gali būti grąžinta (įskaityta), jeigu ji susidarė ne anksčiau kaip per einamuosius ir prieš juos einančius 5 kalendorinius metus <...>“. Neilgai trukus po pokalbio su specialiste, portalo „Mano VMI“ skiltyje „Apskaitos duomenys“, „Permokos (skirtumai)“ iki tol buvęs priedas buvo panaikintas, o 2020-06-08 priimtas sprendimas negrąžinti 278,80 Eur permokos.

Pareiškėjos įsitikinimu, Sprendimu Inspekcija nepagrįstai ir neteisėtai atsisakė grąžinti mokesčių permokas ir jas nurašė.

Pareiškėja skunde cituoja Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 26 straipsnio 1 dalies 10 punkto, 87 straipsnio 1, 5, 13 dalių, 68 straipsnio 1 dalies nuostatas ir nurodo, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra pažymėjęs, kad, skaičiuojant

terminą, už kurį susidariusi permoka (skirtumas) gali būti gražinama, teisiškai reikšminga aplinkybė yra: 1) mokesčių administratoriaus atliktas permokos įskaitymo veiksmas; 2) prašymo gražinti permoką pateikimas; 3) bet koks kitas veiksmas, kuriuo mokėtojas patvirtina, jog žino apie permokos buvimą ir siekia ją susigrąžinti (2011-11-14 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-2747/2011). Remiantis teismų praktika, MAĮ 87 straipsnio 13 dalis įpareigoja mokesčių administratorių gražinti (mokėtojas turi teisę susigrąžinti) tik tokią mokesčio permoką, kuri yra susidariusi už einamuosius ir prieš juos einančius penkerius kalendorinius metus nuo šioje normoje nurodytų veiksmų atlikimo, nes šioje normoje nustatytas naikinamasis terminas (LVAT 2006-10-19 nutartis adm. byloje Nr. A-8-1622/2006), kuriam pasibaigus išnyksta mokesčių mokėtojo teisė susigrąžinti mokesčio permoką.

Pasak skundo, 2020-01-01 įsigaliojus MAĮ 68 straipsnio 1 dalies pakeitimams, susigrąžinti tapo galima tik tokią mokesčio permoką, kuri yra susidariusi už einamuosius ir prieš juos einančius trejus kalendorinius metus nuo šioje normoje nurodytų veiksmų atlikimo (2019-07-16 įstatymas Nr. XIII-2353). Pareiškėja 2020-05-12 kreipėsi į Inspekciją dėl permokos gražinimo.

Vadovaujantis MAĮ 87 straipsnio 13 dalies nuostatomis, kai yra mokesčių mokėtojo prašymas, terminas permokai gražinti skaičiuojamas nuo prašymo pateikimo dienos. Šiuo atveju, pasak Pareiškėjos, svarbu įvertinti tai, kad nors 2020-01-01 įstatyminis reglamentavimas dėl permokų gražinimo pasikeitė, tačiau „Mano VMI“ buvo nurodyta klaidinga informacija, lėmusi tai, kad Pareiškėja prašymą dėl permokos gražinimo pateikė per vėlai.

Įvertinus aukščiau nurodytas aplinkybes, skunde daroma išvada, kad dėl to, jog Inspekcija pateikė klaidingą informaciją, Pareiškėja negali būti laikoma praleidusi senaties terminą mokesčių permokoms, atsiradusioms 2015 m., susigrąžinti. Tai, kad Pareiškėja iki 2019-12-31 nesiėmė aktyvių veiksmų susigrąžinti permokas, nesudaro pagrindo teigti, jog naikinamasis senaties terminas yra pasibaigęs. Priešingas aiškinimas, pasak Pareiškėjos, neatitiktų gero viešojo administravimo ir gero mokesčių administravimo praktikos. Juo labiau, kad Pareiškėja neseka visų pasikeitimų įstatyminiame reglamentavime ir pasikliauja mokesčių administratoriaus pateikiama informacija.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, skunde teigiama, kad Inspekcija nepagrįstai atsisakė gražinti Pareiškėjai mokesčių permoką, motyvuodama tuo, kad yra suėjęs senaties terminas, todėl Sprendimas turėtų būti panaikintas.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes, skunde prašoma panaikinti Inspekcijos 2020-06-08 sprendimą Nr. 331-253008.

Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 87 ir 111 straipsniais, mokesčių įstatymais, Taisyklėmis, ir išnagrinėjusi Pareiškėjos 2020-05-12 prašymą gražinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. (17.16-40) GES-231202, 2020-06-08 sprendimu Nr. 331-253008 nusprendė negražinti 278,80 Eur permokos, nes yra suėjęs MAĮ 87 straipsnio 13 dalyje nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) gražinimo (įskaitymo) senaties terminas.

Inspekcija sprendime nurodė papildomus jo priėmimo motyvus. Inspekcija cituoja MAĮ 87 straipsnio 13 dalies, 68 straipsnio 1 dalies nuostatas ir nurodo, jog Pareiškėja prašyme nurodytas 278,80 Eur PSD įmokas (įmokos kodas 1891) sumokėjo 2015 m. (27 Eur sumokėti 2015-01-06, 27 Eur – 2015-02-04, 27 Eur – 2015-03-03, 27,80 Eur – 2015-04-01, 27 Eur – 2015-04-29, 27 Eur – 2015-06-01, 29 Eur – 2015-07-03, 29 Eur – 2015-07-30, 29 Eur – 2015-09-02, 29 Eur – 2015-09-29), prašymų gražinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą) dėl 278,80 Eur įmokų gražinimo ar įskaitymo iki 2019-12-31 nebuvo pateikusi. Vadovaujantis Taisyklių (2019-01-30 įsakymo Nr. VA-9 redakcija) 17 punktu, Pareiškėjai per „Mano VMI“ 2020-05-13 išsiųstas pranešimas Nr. (17.17-40) RES-72382, kuriame nurodyta iki 2020-05-19 pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad ji žinojo ir siekė iki 2019-12-31 susigrąžinti 2015 m. sumokėtas PSD įmokas, tačiau Pareiškėja iki 2020-05-19 tokių dokumentų nepateikė.

Atsižvelgiant į tai, kad 278,80 Eur įmokos sumokėtos 2015 m., t. y. anksčiau nei einamaisiais ir per trejus praėjusius kalendorinius metus ir į tai, kad nepateikti dokumentai, patvirtinantys, kad Pareiškėja žinojo ir siekė susigrąžinti minėtas įmokas, vadovaujantis MAĮ

87 straipsnio 13 dalimi, suėjus permokos grąžinimo (įskaitymo) 3 metų senaties terminui, 278,80 Eur permoka nurašyta iš Inspekcijos Mokesčių fondo Mokesčių permokos ir / ar skirtumo sąskaitų.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjos skundas atmestinas, skundžiamas Inspekcijos Sprendimas tvirtintinas.

Mokestinis ginčas tarp šalių vyksta dėl Inspekcijos Sprendimo, kuriuo buvo netenkintas Pareiškėjos 2020-05-12 prašymas ir Pareiškėjai atsisakyta grąžinti už laikotarpį nuo 2015-01-06 iki 2015-09-29 sumokėtas 278,80 Eur PSD įmokas dėl to, kad yra suėjęs MAĮ 87 straipsnio 13 dalyje nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) senaties terminas.

Iš bylos medžiagos matyti, jog ginčas tarp šalių dėl PSD įmokų permokos susidarymo laikotarpio, dėl aplinkybių, jog 2020-05-12 Pareiškėjai kreipiantis į Inspekciją su prašymu buvo suėjęs trejų metų permokos grąžinimo senaties terminas, jog Pareiškėja iki 2019-12-31 nesiėmė aktyvių veiksmų susigrąžinti permoką, nekyla. Tačiau Pareiškėja skunde įrodinėja, jog ji per vėlai pateikė prašymą susigrąžinti permoką dėl „Mano VMI“ nurodytos klaidingos informacijos, jog permoka gali būti grąžinta, jeigu ji susidarė ne anksčiau kaip per einamuosius ir prieš juos einančius 5 kalendorinius metus ir todėl ji negali būti laikoma praleidusia senaties terminą mokesčio permokai susigrąžinti.

MAĮ 87 straipsnio 13 dalyje (2019-07-16 įstatymo Nr. XIII-2352 redakcija) nustatyta, kad jei atitinkamame mokesčio įstatyme nenustatyta kitaip, mokesčio permoka gali būti grąžinta (įskaityta), jeigu ji susidarė ne anksčiau kaip per atitinkamą šio įstatymo 68 straipsnyje nurodytą mokesčių apskaičiavimo ar perskaičiavimo terminą, – skaičiuojama atgal nuo įskaitymo dienos, kai įskaitymas atliekamas mokesčių administratoriaus iniciatyva be atskiro mokesčių mokėtojo prašymo, o kai yra mokesčių mokėtojo prašymas, – skaičiuojama atgal nuo šio prašymo pateikimo dienos. Jei iki prašymo pateikimo mokesčių mokėtojas atlieka veiksmą, liudijantį tai, kad jis žino apie mokesčio permokos buvimą ir siekia ją susigrąžinti (įskaityti), minėtas terminas skaičiuojamas nuo to veiksmo atlikimo dienos. Šiuo atveju mokesčių mokėtojas prie prašymo grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką privalo pateikti mokesčių administratoriui minėto veiksmo atlikimą pagrindžiančius įrodymus.

MAĮ 68 straipsnio 1 dalyje (2019-07-16 įstatymo Nr. XIII-2353 redakcija) nustatyta, kad jeigu kitaip nenustatyta šiame straipsnyje ar atitinkamo mokesčio įstatyme, mokesčių mokėtojas ar mokesčių administratorius mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos.

Taisyklių (2019-01-30 įsakymo Nr. VA-9 redakcija) 8 punkte (2020-02-10 įsakymas Nr. VA-12) nustatyta, kad neįskaityta mokesčių mokėtojo Inspekcijos mokesčių apskaitoje turima permoka (skirtumas) gali būti grąžinta (įskaityta) (visa ar jos dalis), jeigu ji susidarė nuo mokesčio apskaičiavimo ir (ar) perskaičiavimo ar per didelės bei klaidingai sumokėtos mokesčio sumos, kuriai grąžinti (įskaityti) taikomi MAĮ 68 straipsnyje nurodyti mokesčio apskaičiavimo ir (ar) senaties terminai, skaičiuojant pagal MAĮ 87 straipsnio 13 dalyje nustatytą tvarką.

Apibendrinant išvardintas teisės normas matyti, kad jose apibrėžtas naikinamasis trejų metų terminas, kuriam pasibaigus išnyksta mokesčių mokėtojo teisė susigrąžinti mokesčio permoką, nustatytas momentas, nuo kada pradedamas skaičiuoti šis terminas bei nurodyta pareiga mokesčių mokėtojui pateikti įrodymus, jei iki naikinamojo termino pabaigos jis atliko veiksmą, liudijantį tai, kad jis žino apie mokesčio permokos buvimą ir siekia ją susigrąžinti (įskaityti).

Pažymėtina, jog ir LVAT praktikoje, kurios nuostatomis savo skunde remiasi ir Pareiškėja (2011-11-14 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-2747/2011, 2006-10-19 nutartis adm. byloje Nr. A-8-1622/2006), yra akcentavęs, jog MAĮ 87 straipsnio 13 dalyje įstatymų leidėjas apibrėžė naikinamąjį terminą, kuriam suėjus mokesčio permoka nebegali būti grąžinta. Pats naikinamojo termino pobūdis reiškia, jog jis negali būti atnaujinamas, jam pasibaigus asmuo praranda teisę atlikti

veiksmą (įgyvendinti teisę), kuriam atlikti terminas ir buvo nustatytas. Aukščiau pacituotų MAĮ teisės normų kontekste tai reiškia, jog jei mokesčių mokėtojas praleido MAĮ nustatytą terminą, nesikreipdamas į mokesčių administratorių dėl mokesčio permokos grąžinimo, jis praranda teisę reikalauti ją grąžinti, o mokesčių administratoriaus prievolė grąžinti mokesčių mokėtojui permoką pasibaigia.

Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėja Inspekcijai prašymą grąžinti 278,80 Eur PSD įmokų permoką, susidariusią 2015 m., pateikė 2020-05-12. Mokesčių permokos grąžinimo senaties terminas Pareiškėjos prašymo pateikimo metu jau buvo pasibaigęs. Inspekcija Pareiškėjai per „Mano VMI“ išsiuntė 2020-05-13 pranešimą Nr. (17.17-40) RES-72382, kuriame nurodė iki 2020-05-19 pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad ji žinojo ir siekė iki 2019-12-31 susigrąžinti 2015 m. sumokėtas PSD įmokas, tačiau Pareiškėja dokumentų, patvirtinančių veiksmą, liudijantį tai, kad ji žinojo apie PSD įmokų permokos buvimą ir siekė ją susigrąžinti (įskaityti), iki 2020-05-19 bei vėliau nepateikė.

Komisija, vadovaudamasi anksčiau išdėstytais MAĮ nuostatomis ir atsižvelgdama į tai, kad Pareiškėja Inspekcijai nepateikė dokumentų, patvirtinančių, jog Pareiškėja iki prašymo Inspekcijai grąžinti PSD įmokas pateikimo dienos žinojo apie PSD įmokų permokos buvimą ir siekė jas susigrąžinti, konstatuoja, kad Inspekcija pagrįstai negrąžino Pareiškėjai 278,80 Eur PSD įmokų, sumokėtų 2015 m., suėjus jų grąžinimo senaties terminui. Pareiškėjos skunde dėstomi argumentai dėl to, jog „Mano VMI“ pateikta informacija galimai ją suklaidino ir todėl ji negali būti laikoma praleidusia senaties terminą mokesčio permokai susigrąžinti, atsižvelgiant, be kita ko ir į tai, kad informacijos pateikimo metu permokos grąžinimo senaties terminas jau buvo suėjęs, negali būti pagrindu naikinti ginčijamą Inspekcijos Sprendimą, nes tai prieštarautų šiame ginče taikytinoms imperatyvioms MAĮ normoms bei paties naikinamojo termino esmei. Atsižvelgiant į tai, Inspekcijos Sprendimas yra tvirtinamas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020-06-08 sprendimą grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-253008.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu dėl mokestinio ginčo, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos narė, pavaduojanti Komisijos pirmininką

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narys

Evaldas Raistenskis

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė